Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (desiata komora)

z 11. júna 2026*

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Sociálna politika – Prevod podnikov – Zachovanie práv zamestnancov – Smernica 2001/23/ES – Článok 3 ods. 1 – Prechod povinností vyplývajúcich z pracovnej zmluvy existujúcej ku dňu prevodu podniku na nadobúdateľa – Možnosť členských štátov ustanoviť spoločnú a nerozdielnu zodpovednosť prevádzateľa a nadobúdateľa – Článok 8 – Uplatňovanie vnútroštátnych ustanovení, ktoré sú pre zamestnancov výhodnejšie – Prechod povinnosti zaplatiť mzdové nároky neuhradené prevádzateľom – Možnosť uplatniť vnútroštátne ustanovenie, ktoré podmieňuje prevzatie povinnosti súhlasom veriteľa“

Vo veci C-216/25,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Curtea de Apel Constanța (Odvolací súd Konstanca, Rumunsko) z 18. marca 2025 a doručený Súdnemu dvoru 19. marca 2025, ktorý súvisí s konaním:

ZN

proti

GSP Offshore SRL,

SÚDNY DVOR (desiata komora),

v zložení: predseda desiatej komory J. Passer, predsedníčka piatej komory M. L. Arastey Sahún (spravodajkyňa) a sudca B. Smulders,

generálny advokát: R. Norkus,

tajomník: A. Calot Escobar,

so zreteľom na písomnú časť konania,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

– Európska komisia, v zastúpení: S. Delaude a L. Nicolae, splnomocnené zástupkyne,

so zreteľom na rozhodnutie prijaté po vypočutí generálneho advokáta, že vec bude prejednaná bez jeho návrhov,

* Jazyk konania: rumunčina.

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 3 ods. 1 a článku 8 smernice Rady 2001/23/ES z 12. marca 2001 o aproximácii zákonov členských štátov týkajúcich sa zachovania práv zamestnancov pri prevodoch podnikov, závodov alebo častí podnikov alebo závodov (Ú. v. ES L 82, 2001, s. 16; Mim. vyd. 05/004, s. 98).

2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi ZN a spoločnosťou GSP Offshore SRL, jeho bývalým zamestnávateľom, vo veci zaplatenia mzdových nárokov zodpovedajúcich práci, ktorú ZN vykonal pre túto spoločnosť pred dňom prevodu podniku, ku ktorému došlo v súlade s dohodou uzavretou medzi touto spoločnosťou a inou spoločnosťou.

Právny rámec

Právo Únie

3 Podľa odôvodnení 3 a 8 smernice 2001/23:

„(3) Je potrebné zabezpečiť ochranu zamestnancov pre prípad zmeny zamestnávateľa, najmä postarať sa o to, aby ich práva boli zachované.

…

(8) Úvahy o právnej bezpečnosti a transparentnosti si vyžiadali, aby bola objasnená právna koncepcia prevodu z hľadiska precedenčného práva Súdneho dvora. Toto objasnenie však nezmenilo rozsah pôsobnosti smernice [Rady] 77/187/EHS [zo 14. februára 1977 o aproximácii zákonov členských štátov týkajúcich sa zachovania práv zamestnancov pri prevodoch podnikov, závodov alebo častí podnikov alebo závodov [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES L 61, 1977, s. 26)], ako ju interpretoval Súdny dvor.“

4 Článok 1 ods. 1 písm. a) a b) smernice 2001/23 stanovuje:

„a) Táto smernica sa vzťahuje na každý prevod podnikov, závodov alebo časť podniku alebo závodu na iného zamestnávateľa v dôsledku právneho prevodu alebo zlúčenia.

b) Podľa písmena a) a nasledujúcich ustanovení tohto článku prevod v zmysle tejto smernice je, keď ide o prevod hospodárskeho subjektu, ktorý si ponecháva svoju identitu v zmysle organizovaného zoskupenia zdrojov, ktorého cieľom je vykonávať hospodársku činnosť bez ohľadu na to, či je táto činnosť hlavná, alebo doplnková.“

5 V článku 3 tejto smernice sa uvádza:

„1. Práva a povinnosti prevádzateľa vyplývajúce z pracovnej zmluvy alebo z pracovnoprávneho vzťahu, ktorý existoval ku dňu prevodu, sa z dôvodu tohto prevodu prevedú na nadobúdateľa.

Členské štáty môžu ustanoviť, že po dni prevodu bude popri nadobúdateľovi aj prevádzajúci spoločne a každý zvlášť zodpovedný [budú prevádzateľ a nadobúdateľ spoločne a nerozdielne zodpovední – *neoficiálny preklad*] za záväzky, ktoré vznikli pred dňom prevodu na základe pracovnej zmluvy alebo pracovnoprávneho vzťahu existujúcich v deň prevodu.

…

4. a) Pokiaľ členské štáty neupravia inak, odseky 1 až 3 neplatia vo vzťahu k zamestnaneckým právam na dávky v starobe, invalidite alebo pozostalostné dávky podľa doplnkových podnikových alebo medzipodnikových dôchodkových systémov, ktoré nie sú súčasťou zákonných systémov sociálneho zabezpečenia v členských štátoch.

…“

6 Článok 8 uvedenej smernice stanovuje:

„Táto smernica nemá vplyv na právo členských štátov uplatňovať alebo prijímať zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia, ktoré sú pre zamestnancov výhodnejšie, alebo podporovať, alebo povoľovať uzatváranie kolektívnych zmlúv alebo zmlúv medzi sociálnymi partnermi, ktoré sú pre zamestnancov výhodnejšie.“

Rumunské právo

Zákonník práce

7 Článok 173 ods. 2 Legea nr. 53/2003 privind Codul muncii (zákon č. 53/2003 o Zákonníku práce) z 24. januára 2003 (*Monitorul Oficial al României*, časť I, č. 72 z 5. februára 2003) v znení uplatniteľnom na spor vo veci samej (ďalej len „Zákonník práce“) stanovuje:

„Práva a povinnosti prevádzateľa vyplývajúce z pracovnej zmluvy alebo z pracovnoprávneho vzťahu, ktorý existoval ku dňu prevodu, sa v celom rozsahu prevedú na nadobúdateľa.“

Zákon č. 67/2006

8 Podľa článku 5 ods. 1 Legea nr. 67/2006 privind protecția drepturilor salariaților în cazul transferului întreprinderii, al unității sau al unor părți ale acestora (zákon č. 67/2006 o ochrane práv zamestnancov pri prevodoch podnikov, závodov alebo častí podnikov alebo závodov) z 22. marca 2006 (*Monitorul Oficial al României*, časť I, č. 276 z 28. marca 2006, ďalej len „zákon č. 67/2006“):

„Práva a povinnosti prevádzateľa vyplývajúce z individuálnej pracovnej zmluvy alebo z uplatniteľnej kolektívnej zmluvy existujúcich ku dňu prevodu sa v celom rozsahu prevedú na nadobúdateľa.“

Občiansky zákonník

9 Článok 1605 Legea nr. 287/2009 privind Codul civil al României (zákon č. 287/2009 o rumunskom Občianskom zákonníku) zo 17. júla 2009 (*Monitorul Oficial al României*, časť I, č. 511 z 24. júla 2009, ďalej len „Občiansky zákonník“) stanovuje:

„Prevzatie dlhu dohodnuté s dlžníkom má účinok len vtedy, ak s tým veriteľ súhlasí.“

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

10 ZN bol zamestnaný na ropnej plošine spoločnosťou GSP Offshore.

11 Listom z 21. februára 2024 oznámeným všetkým jej zamestnancom vrátane ZN spoločnosť GSP Offshore oznámila, že jej zamestnancov prevezme spoločnosť OMV Petrom Energy Solutions SRL (ďalej len „OMV Petrom“) z dôvodu prevodu podniku v súlade s dohodou uzavretou medzi týmito dvoma spoločnosťami 8. februára 2024 (ďalej len „predmetný prevod“). OMV Petrom sa tak stala novým zamestnávateľom týchto zamestnancov.

12 OMV Petrom informovala advokáta ZN, že zastáva názor, že mzdové nároky dlžné zo strany spoločnosti GSP Offshore ku dňu predmetného prevodu zodpovedajúce práci, ktorú ZN vykonával pre túto poslednú uvedenú spoločnosť pred týmto dňom, znáša uvedená spoločnosť, keďže OMV Petrom nebola povinná prevziať záväzok zaplatiť tieto mzdové nároky.

13 ZN podal na Tribunalul Constanța (Vyšší súd Konstanca, Rumunsko) žalobu, ktorou sa domáhal, aby bola spoločnosti GSP Offshore uložená povinnosť zaplatiť uvedené mzdové nároky.

14 Rozsudkom z 11. októbra 2024 súd zamietol túto žalobu preto, lebo z dôvodu predmetného prevodu boli všetky práva a povinnosti prevádzateľa prevedené na nadobúdateľa, teda na spoločnosť OMV Petrom, takže GSP Offshore ako prevádzateľ bola zbavená akejkoľvek povinnosti zaplatiť požadované mzdové nároky.

15 ZN podal proti tomuto rozsudku odvolanie na Curtea de Apel Constanța (Odvolací súd Konstanca, Rumunsko), vnútroštátny súd predkladajúci návrh na začatie prejudiciálneho konania, pričom tvrdil, že GSP Offshore bola naďalej povinná zaplatiť tieto mzdové nároky, a odvolával sa na skutočnosť, že OMV Petrom neprevzala povinnosť zaplatiť uvedené mzdové nároky. ZN teda spochybňuje, že povinnosti spojené s týmito mzdovými nárokmi boli prevedené zo spoločnosti GSP Offshore na OMV Petrom.

16 Tento súd poukazuje na to, že v iných sporoch s rovnakým predmetom medzi spoločnosťou GSP Offshore a inými jej bývalými zamestnancami rozhodol, že táto spoločnosť ako prevádzateľ je naďalej povinná zaplatiť neuhradené mzdové nároky, keďže tieto neboli prevedené na nadobúdateľa.

17 Uvádza, že v súlade s článkom 3 ods. 1 prvým pododsekom smernice 2001/23 práva a povinnosti prevádzateľa vyplývajúce z pracovných zmlúv existujúcich ku dňu prevodu podniku sa v celom rozsahu prevádzajú na nadobúdateľa, takže podľa tohto ustanovenia dochádza z dôvodu tohto prevodu k skutočnému prechodu dlhu. Uvedené ustanovenie bolo prebraté do vnútroštátneho právneho poriadku článkom 5 ods. 1 zákona č. 67/2006 a článkom 173 ods. 2 Zákonníka práce.

18 Naproti tomu rumunský zákonodarca vo vnútroštátnej právnej úprave neuplatnil možnosť stanovenú v článku 3 ods. 1 druhom pododseku tejto smernice, podľa ktorej členské štáty môžu ustanoviť, že po dni prevodu sú prevádzateľ a nadobúdateľ spoločne a nerozdielne zodpovední za záväzky, ktoré vznikli pred dňom prevodu na základe pracovnej zmluvy alebo pracovnoprávneho vzťahu existujúcich v deň prevodu.

19 V tejto súvislosti predkladajúci vnútroštátny súd odkazuje na rozsudok z 5. mája 1988, Berg a Busschers (144/87 a 145/87, EU:C:1988:236), v ktorom Súdny dvor vyložil článok 3 ods. 1 smernice 77/187, ktorá bola zrušená a nahradená smernicou 2001/23.

20 V tomto rozsudku Súdny dvor rozhodol, že toto ustanovenie sa má vykladať v tom zmysle, že po dni prevodu podniku je prevádzateľ zbavený svojich povinností vyplývajúcich z pracovnej zmluvy alebo pracovnoprávneho vzťahu už len z dôvodu samotného prevodu, a to aj v prípade, ak s tým zamestnanci zamestnaní v podniku nesúhlasia alebo proti tomu namietajú, avšak s výhradou možnosti členských štátov ustanoviť spoločnú a nerozdielnu zodpovednosť prevádzateľa a nadobúdateľa po dni prevodu.

21 Predkladajúci vnútroštátny súd sa však domnieva, že posúdenia Súdneho dvora v uvedenom rozsudku treba chápať s prihliadnutím na kontext pracovnoprávnych vzťahov existujúcich v čase, keď rozhodol. V súčasnosti by totiž bolo potrebné zohľadniť tak vývoj judikatúry Súdneho dvora, najmä pokiaľ ide o pojem „prevod podniku“ v zmysle smernice 2001/23, ako aj vývoj v oblasti pracovnoprávnych vzťahov, ktorý naznačuje, že ustanovenia tejto smernice by mohli byť uplatňované v rozpore s cieľom, ktorý sleduje, teda s cieľom zbaviť zamestnancov ochrany ich práv v rámci prevodu podniku, a nie na zabezpečenie tejto ochrany.

22 Pokiaľ ide o pojem „prevod podniku“, predkladajúci vnútroštátny súd tvrdí, že ku dňu prijatia smernice 77/187 bolo riešenie, podľa ktorého mal nadobúdateľ prevziať dlhy prevádzateľa, ktoré vznikli pred prevodom podniku, logické, pretože nadobúdateľ prevzal prostriedky podniku, zmluvy a pohľadávky, aby mohol zabezpečiť zaplatenie neuhradených mzdových nárokov. Odvtedy však Súdny dvor najmä v rozsudku z 11. marca 1997, Süzen (C-13/95, EU:C:1997:141), rozhodol, že prevzatie skupiny zamestnancov môže predstavovať prevod podniku bez toho, aby nevyhnutne vyžadoval prevzatie súboru hmotného majetku, výrobných prostriedkov alebo iných zložiek majetku.

23 Mohlo by sa teda stať, že prevod podniku bude zahŕňať len prevzatie určitého počtu zamestnancov, bez prevzatia akéhokoľvek majetku, ako je to v prípade sporu vo veci samej, a že prevádzateľ bude zbavený akejkoľvek povinnosti zaplatiť neuhradené mzdové nároky, ktoré sa bez súhlasu zamestnancov prevedú na nadobúdateľa.

24 Pokiaľ ide o tento spor, predkladajúci vnútroštátny súd tvrdí, že z verejne dostupných informácií týkajúcich sa spoločnosti OMV Petrom vyplýva, že táto spoločnosť má základné imanie vo výške 2 000 rumunských lei (RON) (približne 400 eur), čo neumožňuje pokryť mzdové nároky dlžné všetkým prevedeným zamestnancom.

25 Podľa tohto súdu v takom prípade treba konštatovať, že cieľ smernice 2001/23 nie je dosiahnutý. Naopak, ustanovenia článku 3 ods. 1 tejto smernice predstavujú prostriedok, ako pozbaviť zamestnancov záruky zaplatenia neuhradených mzdových nárokov.

26 V tomto kontexte sa uvedený súd na jednej strane pýta, či môže konštatovať, že ustanovenie všeobecnej povahy, akým je článok 1605 Občianskeho zákonníka, ktorý podmieňuje prevzatie dlhu súhlasom veriteľa, predstavuje prebratie možnosti stanovenej v článku 3 ods. 1 druhom pododseku smernice 2001/23 do vnútroštátneho práva.

27 Na druhej strane tento súd pripomína, že článok 8 uvedenej smernice umožňuje členským štátom uplatňovať zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia, ktoré sú pre zamestnancov výhodnejšie. V tejto súvislosti tvrdí, že článok 1605 Občianskeho zákonníka by bol výhodnejší pre zamestnanca, ktorý, keďže sa domnieva, že pravidlo stanovené v článku 3 ods. 1 prvom pododseku tejto smernice je pre neho v skutočnosti nevýhodné, by sa rozhodol žalovať skôr prevádzateľa ako nadobúdateľa.

28 Predkladajúci vnútroštátny súd sa teda pýta, či s cieľom zaručiť zamestnancom možnosť vymáhať mzdové nároky, ktoré prevádzateľ neuhradil pred prevodom podniku, môže uplatniť článok 1605 Občianskeho zákonníka, čo by znamenalo, že v prípade absencie súhlasu veriteľa, teda zamestnanca, v súvislosti s prevzatím dlhu týkajúceho sa týchto mzdových nárokov, by sa prevádzateľ nepovažoval za zbaveného povinnosti tieto nároky zaplatiť.

29 Podľa tohto súdu by sa takáto možnosť mohla uplatniť v prvom rade za predpokladu, že by možnosť členských štátov vykonať článok 3 ods. 1 druhý pododsek smernice 2001/23 mohla byť prebratá do vnútroštátneho práva prostredníctvom ustanovení všeobecnej povahy, ako sú ustanovenia Občianskeho zákonníka, a nielen prostredníctvom osobitných ustanovení, v ktorých sa výslovne uvádza, že ich cieľom je prebrať túto smernicu.

30 Ak by sa malo dospieť k záveru, že túto možnosť nie je možné uplatniť prostredníctvom ustanovenia všeobecnej povahy, vzniká otázka, v druhom rade, či článok 8 tejto smernice umožňuje vnútroštátnym súdom uplatniť takéto ustanovenie všeobecnej povahy ako pravidlo priaznivejšie pre zamestnancov, než je pravidlo stanovené v článku 3 ods. 1 prvom pododseku uvedenej smernice.

31 Za týchto okolností Curtea de Apel Constanța (Odvolací súd Konstanca) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

„1. Má sa článok 3 ods. 1[smernice 2001/23] vykladať v tom zmysle, že:
   a) bráni tomu, aby sa ustanovenie vnútroštátneho zákona všeobecnej povahy, ktoré podmieňuje prevod záväzku medzi dvoma dlžníkmi súhlasom veriteľa, uplatnilo aj v prípade prevodu upraveného touto smernicou na záväzky prevádzateľa vyplývajúce z pracovnej zmluvy alebo z pracovnoprávneho vzťahu existujúcich ku dňu prevodu, ktoré boli prevedené na nadobúdateľa?
   b) je možné prijať záver, že výnimka stanovená v druhom pododseku tohto odseku je zavedená ustanovením vnútroštátneho zákona všeobecnej povahy, ktoré bolo prijaté po prijatí zákona, ktorým sa preberá smernica – všeobecné ustanovenie, ktoré podmieňuje prevod záväzku medzi dvoma dlžníkmi súhlasom veriteľa – alebo musí byť táto výnimka zavedená ustanovením osobitného zákona?

2. V prípade zápornej odpovede na obidve [časti prvej otázky], má sa článok 8 smernice 2001/23 vykladať v tom zmysle, že umožňuje členským štátom (vrátane vnútroštátnych súdov) uplatňovať ustanovenie všeobecnej povahy, ktoré podmieňuje prevod záväzkov z prevádzateľa na nadobúdateľa týkajúcich sa mzdových nárokov vzniknutých pred prevodom

súhlasom zamestnanca, teda veriteľa, ako ustanovenie, ktoré je priaznivejšie ako článok 3 ods. 1 prvý pododsek [tejto smernice], tak ako bola [uvedená smernica] prebratá osobitným vnútroštátnym zákonom?“

O prejudiciálnych otázkach

O prvej otázke

32 Prvou otázkou sa predkladajúci vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má článok 3 ods. 1 smernice 2001/23 vykladať v tom zmysle, že bráni tomu, aby sa v rámci prevodu podniku v zmysle tejto smernice, a v súvislosti so zaplatením mzdových nárokov neuhradených prevádzateľom, uplatnilo vnútroštátne ustanovenie, ktoré podmieňuje prevod záväzku medzi dvoma dlžníkmi súhlasom veriteľa v dôsledku čoho by prechod povinností prevádzateľa, ktoré sa týkajú zaplatenia týchto mzdových nárokov, na nadobúdateľa, podliehal súhlasu dotknutého zamestnanca, a či skutočnosť, že toto vnútroštátne ustanovenie má všeobecnú alebo osobitnú povahu, je v tejto súvislosti relevantná.

33 Treba pripomenúť, že tento článok 3 ods. 1 v prvom pododseku stanovuje, že práva a povinnosti prevádzateľa vyplývajúce z pracovnej zmluvy alebo z pracovnoprávneho vzťahu, ktorý existoval ku dňu prevodu, sa z dôvodu tohto prevodu prevedú na nadobúdateľa.

34 Okrem toho uvedený článok 3 ods. 1 v druhom pododseku stanovuje, že členské štáty môžu ustanoviť, že po dni prevodu budú prevádzateľ a nadobúdateľ spoločne a nerozdielne zodpovední za záväzky, ktoré vznikli pred dňom prevodu na základe pracovnej zmluvy alebo pracovnoprávneho vzťahu existujúcich v deň prevodu.

35 Na úvod treba uviesť, že z návrhu na začatie prejudiciálneho konania vyplýva, že rumunský zákonodarca prebral článok 3 ods. 1 prvý pododsek smernice 2001/23 jednak do článku 5 ods. 1 zákona č. 67/2006, jednak do článku 173 ods. 2 Zákonníka práce, ale v týchto vnútroštátnych ustanoveniach neuplatnil možnosť stanovenú v článku 3 ods. 1 druhom pododseku tejto smernice.

36 Predkladajúci vnútroštátny súd sa však pýta, či môže konštatovať, že táto možnosť bola vykonaná prostredníctvom vnútroštátneho ustanovenia všeobecnej povahy, akým je článok 1605 Občianskeho zákonníka, ktorý podmieňuje prevzatie dlhu súhlasom veriteľa. Prikláňa sa totiž k názoru, že v rámci predmetného prevodu by bolo potrebné konštatovať, že povinnosť zaplatiť mzdové nároky, ktoré prevádzateľ dlhuje dotknutému zamestnancovi pred dňom tohto prevodu, nebola v prípade absencie súhlasu tohto zamestnanca prevedená na nadobúdateľa.

37 V tejto súvislosti treba v prvom rade pripomenúť, že v bode 11 rozsudku z 5. mája 1988, Berg a Busschers (144/87 a 145/87, EU:C:1988:236), Súdny dvor rozhodol, že pokiaľ ide o článok 3 ods. 1 smernice 77/187, ktorý je v podstate rovnocenný s článkom 3 ods. 1 smernice 2001/23, prevod podniku má za následok automatický prechod povinností, ktoré vyplývajú zamestnávateľovi z pracovnej zmluvy alebo pracovnoprávneho vzťahu, avšak s výhradou možnosti členských štátov ustanoviť spoločnú a nerozdielnu zodpovednosť prevádzateľa a nadobúdateľa po prevode. Súdny dvor z toho vyvodil záver, že pokiaľ členské štáty nevyužijú túto možnosť, prevádzateľ je zbavený svojich záväzkov ako zamestnávateľ už len z dôvodu samotného prevodu a že tento právny účinok nie je podmienený súhlasom dotknutých zamestnancov.

38 V bode 12 tohto rozsudku Súdny dvor konštatoval, že takýto výklad je v súlade s cieľom smernice 77/187, ktorým je zaručiť zachovanie práv zamestnancov pri zmene zamestnávateľa podniku tým, že im dáva možnosť pokračovať v pracovnom pomere s novým zamestnávateľom za rovnakých podmienok, aké boli dohodnuté s prevádzateľom.

39 Okrem toho v bode 13 uvedeného rozsudku uviedol, že táto smernica tým, že stanovuje takýto automatický prechod povinností vyplývajúcich z pracovnej zmluvy, vylučuje zásadu – na ktorú sa odvolávali žalobcovia vo veci samej v konaní, v ktorom bol vydaný tento istý rozsudok – podľa ktorej k zmene dlžníka môže dôjsť len so súhlasom veriteľa. Dodal, že článok 3 ods. 1 druhý pododsek uvedenej smernice tým, že priznáva členským štátom možnosť ustanoviť spoločnú a nerozdielnu zodpovednosť prevádzateľa a nadobúdateľa po prevode, im umožňuje zosúladiť pravidlo automatického prechodu povinností vyplývajúcich z pracovnej zmluvy so zásadami ich vnútroštátnych právnych poriadkov.

40 Súdny dvor tak rozhodol, že článok 3 ods. 1 smernice 77/187 sa má vykladať v tom zmysle, že po dni prevodu podniku je prevádzateľ zbavený svojich povinností vyplývajúcich z pracovnej zmluvy alebo z pracovnoprávneho vzťahu už len z dôvodu samotného prevodu, a to aj v prípade, ak s tým zamestnanci zamestnaní v podniku nesúhlasia alebo proti tomu namietajú, avšak s výhradou možnosti členských štátov ustanoviť spoločnú a nerozdielnu zodpovednosť prevádzateľa a nadobúdateľa po dni prevodu (rozsudok z 5. mája 1988, Berg a Busschers, 144/87 a 145/87, EU:C:1988:236, bod 14).

41 Ako však vyplýva z bodu 35 tohto rozsudku, rumunský zákonodarca vo vnútroštátnych ustanoveniach uvedených v tomto bode neuplatnil možnosť ustanoviť spoločnú a nerozdielnu zodpovednosť prevádzateľa a nadobúdateľa podľa článku 3 ods. 1 druhého pododseku smernice 2001/23.

42 V druhom rade treba pripomenúť, že Súdny dvor takisto rozhodol, že uplatnenie práv zamestnancov priznaných smernicou 2001/23, osobitne jej článkom 3 ods. 1, nemôže závisieť od udelenia súhlasu prevádzateľa alebo nadobúdateľa, ani zástupcov zamestnancov, ani samotných zamestnancov s výhradou, že títo chcú uplatniť im danú možnosť z vlastnej vôle nepokračovať v pracovnoprávnom vzťahu s novým zamestnávateľom po uvedenom prevode (pozri v tomto zmysle a analogicky rozsudky z 25. júla 1991, d'Urso a i., C-362/89, EU:C:1991:326, bod 11; z 24. januára 2002, Temco, C-51/00, EU:C:2002:48, body 35 a 36, a z 26. mája 2005, Celtec, C-478/03, EU:C:2005:321, bod 37).

43 V tejto súvislosti treba uviesť, že táto posledná uvedená výhrada sa nezdá byť relevantná v rámci konania vo veci samej. Podľa údajov, ktoré vyplývajú z návrhu na začatie prejudiciálneho konania a ktoré v prejednávanej veci prináleží predkladajúcemu vnútroštátnemu súdu potvrdiť, dotknutý zamestnanec nespochybňuje pokračovanie svojho pracovného pomeru s nadobúdateľom, ale len skutočnosť, že prevádzateľ bol v dôsledku predmetného prevodu zbavený povinností týkajúcich sa zaplatenia mzdových nárokov zodpovedajúcich práci, ktorú tento zamestnanec vykonal pre tohto prevádzateľa.

44 V treťom a poslednom rade z judikatúry vyplýva, že prevod stanovený v článku 3 ods. 1 smernice 2001/23 zahŕňa všetky práva zamestnancov, pokiaľ sa na ne nevzťahuje jedna z výnimiek z uplatňovania tohto ustanovenia stanovených v článku 3 ods. 4 tejto smernice
(pozri v tomto zmysle uznesenie z 28. januára 2015, Gimnasio Deportivo San Andrés, C-688/13,

EU:C:2015:46, bod 52 a citovanú judikatúru), a to bez ohľadu na to, či tieto práva vznikli po prevode podniku alebo pred ním (pozri v tomto zmysle a analogicky rozsudok zo 7. februára 1985, Abels, 135/83, EU:C:1985:55, body 37 a 38).

45 Súdny dvor tiež spresnil, že vzhľadom na to, že článok 3 ods. 1 druhý pododsek uvedenej smernice oprávňuje členské štáty ustanoviť, že prevádzateľ a nadobúdateľ sú „po dni prevodu“ spoločne a nerozdielne zodpovední za záväzky, ktoré vznikli pred dňom prevodu na základe pracovnej zmluvy alebo pracovnoprávneho vzťahu existujúcich ku dňu prevodu, je v prvom rade na nadobúdateľovi, aby znášal náklady vyplývajúce z práv zamestnancov existujúcich v čase prevodu (pozri v tomto zmysle a analogicky rozsudok zo 7. februára 1985, Abels, 135/83, EU:C:1985:55, bod 36).

46 V dôsledku toho a tiež vzhľadom na judikatúru pripomenutú v bodoch 39 a 44 tohto rozsudku treba na účely výkladu článku 3 ods. 1 smernice 2001/23 vylúčiť relevantnosť zásady, akej zodpovedá pravidlo uvedené v článku 1605 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého tretia osoba nemôže prevziať dlhy dlžníka bez súhlasu veriteľov dlžníka, a to aj v prípade prechodu povinnosti zaplatiť mzdové nároky, ktoré prevádzateľ dlhuje dotknutému zamestnancovi pred dňom prevodu podniku, avšak s výhradou možnosti členských štátov uvedenej v druhom pododseku tohto článku 3 ods. 1 ustanoviť spoločnú a nerozdielnu zodpovednosť prevádzateľa a nadobúdateľa po tomto dni.

47 Pokiaľ ide osobitne o tento druhý pododsek, treba zdôrazniť, že toto ustanovenie nesmeruje k odchýleniu sa od základnej zásady stanovenej v prvom pododseku uvedeného článku 3 ods. 1, podľa ktorej sa nadobúdateľ v dôsledku prevodu stáva zodpovedným za záväzky vyplývajúce z pracovnej zmluvy, ale umožňuje doplniť uplatnenie tejto základnej zásady tým, že stanovuje, že táto zodpovednosť môže naďalej prináležať popri nadobúdateľovi aj prevádzateľovi.

48 Druhý pododsek článku 3 ods. 1 smernice 2001/23 teda nemôže brániť uplatneniu uvedenej základnej zásady, v súlade s ktorou záväzky vyplývajúce z pracovnej zmluvy automaticky prechádzajú na nadobúdateľa, a to aj v prípade, ak zamestnanci zamestnaní v podniku s tým nesúhlasia alebo proti tomu namietajú, ako to vyplýva z judikatúry uvedenej v bode 40 tohto rozsudku.

49 Z toho vyplýva, že toto ustanovenie nemožno v žiadnom prípade vykonať prostredníctvom pravidla, ktorého účinkom je podmieniť prechod týchto záväzkov súhlasom zamestnanca, a to bez ohľadu na skutočnosť zdôraznenú v prvej otázke, či je takéto pravidlo stanovené vnútroštátnym ustanovením všeobecnej alebo osobitnej povahy.

50 Ešte je potrebné uviesť, že tento výklad článku 3 ods. 1 smernice 2001/23 nemôžu spochybniť skutočnosti uvedené predkladajúcim vnútroštátnym súdom v jeho návrhu na začatie prejudiciálneho konania, ktoré sú pripomenuté v bode 21 tohto rozsudku.

51 V prvom rade totiž tento súd tvrdí, že od vydania rozsudku z 5. mája 1988, Berg a Busschers (144/87 a 145/87, EU:C:1988:236), sa judikatúra Súdneho dvora týkajúca sa pojmu „prevod podniku“ vyvíjala, ako to preukazuje rozsudok z 11. marca 1997, Süzen (C-13/95, EU:C:1997:141).

52 V tejto súvislosti stačí uviesť, že zásada, podľa ktorej práva a povinnosti vyplývajúce z pracovných zmlúv existujúcich ku dňu prevodu podniku automaticky prechádzajú na nadobúdateľa bez toho, aby takýto účinok mohol byť podmienený najmä súhlasom zamestnancov, je riadne ustálenou

zásadou v judikatúre Súdneho dvora, ktorá nasleduje po vydaní rozsudku z 5. mája 1988, Berg a Busschers (144/87 a 145/87, EU:C:1988:236), ako to ukazuje najmä judikatúra citovaná v bode 42 tohto rozsudku.

53 V každom prípade, ako vyplýva z odôvodnenia 8 smernice 2001/23, hoci si právna bezpečnosť a transparentnosť vyžadovali, aby bola objasnená právna koncepcia „prevodu“ z hľadiska precedenčného práva Súdneho dvora, nič to nemení na tom, že takéto objasnenie uvedené v článku 1 ods. 1 písm. b) uvedenej smernice nemalo za následok zmenu rozsahu smernice 77/187, a teda ani rozsahu smernice 2001/23.

54 V druhom rade predkladajúci vnútroštátny súd tvrdí, že vývoj v oblasti pracovnoprávnych vzťahov naznačuje, že ustanovenia tejto smernice by mohli byť uplatňované v rozpore s cieľom, ktorý sleduje, teda s cieľom zbaviť zamestnancov ochrany ich práv v rámci prevodu podniku, a nie na zabezpečenie tejto ochrany.

55 V tejto súvislosti treba pripomenúť, ako bolo uvedené v bode 38 tohto rozsudku, že ako vyplýva z článku 3 tejto smernice vzhľadom na jej odôvodnenie 3, cieľom tejto smernice je ochrana zamestnancov v prípade zmeny zamestnávateľa zabezpečením zachovania ich práv tým, že sa im umožní pokračovať v zamestnaní u nového zamestnávateľa za tých istých podmienok, aké existovali u prevádzateľa. Cieľom tejto smernice je zaručovať v čo najväčšom rozsahu pokračovanie pracovnej zmluvy alebo pracovnoprávneho vzťahu s nadobúdateľom v nezmenenej podobe, aby sa zabránilo zhoršeniu situácie dotknutých zamestnancov len zo samotného dôvodu prevodu (rozsudok z 9. septembra 2020, TMD Friction a TMD Friction EsCo, C-674/18 a C-675/18, EU:C:2020:682, bod 48, ako aj citovaná judikatúra). Ako vyplýva z bodov 37 a 38 tohto rozsudku, má takýto prevod s výhradou uplatnenia možnosti stanovenej v druhom pododseku tohto článku 3 ods. 1, ktorá je v prejednávanej veci irelevantná, tiež za následok, že zbavuje prevádzateľa jeho povinností ako zamestnávateľa.

56 Ako však uvádza Európska komisia vo svojich písomných pripomienkach, treba pripomenúť, že uplatnenie právnej úpravy Únie nemožno rozšíriť tak, aby pokrývalo transakcie, ktoré sú vykonávané s cieľom získať výhody stanovené právom Únie podvodom alebo jeho zneužitím. Z ustálenej judikatúry vyplýva, že dôkaz zneužívajúceho konania si vyžaduje jednak súbor objektívnych okolností, z ktorých vyplýva, že aj napriek formálnemu dodržaniu podmienok stanovených právnou úpravou Únie cieľ tejto právnej úpravy nebol dosiahnutý, a jednak subjektívny prvok spočívajúci v úmysle získať výhodu vyplývajúcu z uvedenej právnej úpravy Únie umelým vytvorením podmienok potrebných na jej získanie (rozsudok z 30. októbra 2025, Mercedes-Benz Bank a Volkswagen Bank, C-143/23, EU:C:2025:837, body 79 a 81, ako aj citovaná judikatúra).

57 V konečnom dôsledku prináleží vnútroštátnemu súdu, aby overil existenciu zneužívajúceho konania v sporoch, ktoré prejednáva, pričom zohľadní všetky skutočnosti a okolnosti danej veci, vrátane tých, ktoré nastali po úkone, ktorého zneužívajúca povaha sa namieta (rozsudok z 30. októbra 2025, Mercedes-Benz Bank a Volkswagen Bank, C-143/23, EU:C:2025:837, bod 82, ako aj citovaná judikatúra).

58 Vzhľadom na všetky predchádzajúce dôvody treba na prvú otázku odpovedať tak, že článok 3 ods. 1 smernice 2001/23 sa má vykladať v tom zmysle, že bráni tomu, aby sa v rámci prevodu podniku v zmysle tejto smernice, a v súvislosti so zaplatením mzdových nárokov neuhradených prevádzateľom, uplatnilo vnútroštátne ustanovenie, ktoré podmieňuje prevod záväzku medzi dvoma dlžníkmi súhlasom veriteľa, v dôsledku čoho by prechod povinností prevádzateľa, ktoré sa

týkajú zaplatenia týchto mzdových nárokov, na nadobúdateľa, podliehal súhlasu dotknutého zamestnanca, a to bez ohľadu na skutočnosť, či má toto vnútroštátne ustanovenie všeobecnú alebo osobitnú povahu.

O druhej otázke

59 Druhou otázkou sa predkladajúci vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má článok 8 smernice 2001/23 vykladať v tom zmysle, že umožňuje, aby sa v rámci prevodu podniku v zmysle tejto smernice, a v súvislosti so zaplatením mzdových nárokov neuhradených prevádzateľom, uplatnilo vnútroštátne ustanovenie, ktoré podmieňuje prevod záväzku medzi dvoma dlžníkmi súhlasom veriteľa, v dôsledku čoho by prechod povinností prevádzateľa, ktoré sa týkajú zaplatenia týchto mzdových nárokov, na nadobúdateľa, podliehal súhlasu dotknutého zamestnanca.

60 Tento článok 8 stanovuje, že uvedená smernica nemá vplyv na právo členských štátov uplatňovať alebo prijímať zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia, ktoré sú pre zamestnancov výhodnejšie, alebo podporovať alebo povoľovať uzatváranie kolektívnych zmlúv alebo zmlúv medzi sociálnymi partnermi, ktoré sú pre zamestnancov výhodnejšie.

61 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že zámerom tejto smernice je iba čiastočná harmonizácia v oblasti, ktorú upravuje, tým, že v podstate rozširuje ochranu, ktorú zamestnancom samostatne zabezpečuje právna úprava jednotlivých členských štátov, aj na prípad prevodu podniku. Nesmeruje k zavedeniu jednotnej úrovne ochrany v celej Európskej únii na základe spoločných kritérií (rozsudok z 11. septembra 2014, Österreichischer Gewerkschaftsbund, C-328/13, EU:C:2014:2197, bod 22 a citovaná judikatúra).

62 Uplatnenie vnútroštátnych ustanovení, ktoré sú pre zamestnancov výhodnejšie na základe článku 8 smernice 2001/23, však nemôže mať za následok narušenie minimálnej ochrany, ktorú zamestnancom zaručuje táto smernica, a najmä jej článok 3 ods. 1, podľa ktorej sa práva a povinnosti vyplývajúce z pracovnej zmluvy automaticky prevedú na nadobúdateľa (pozri v tomto zmysle a analogicky rozsudky z 19. novembra 2019, TSN a AKT, C-609/17 a C-610/17, EU:C:2019:981, bod 35, ako aj citovanú judikatúru, a z 2. marca 2023, MÁV-START, C-477/21, EU:C:2023:140, bod 51).

63 Uplatnenie takýchto vnútroštátnych ustanovení nesmie rovnako narušiť koherenciu uvedenej smernice ani ciele, ktoré sleduje (pozri v tomto zmysle a analogicky rozsudky z 19. novembra 2019, TSN a AKT, C-609/17 a C-610/17, EU:C:2019:981, bod 51, a z 12. júna 2025, Tallinna linn, C-219/24, EU:C:2025:442, bod 48).

64 Aj za predpokladu, že by vnútroštátne ustanovenie podmieňujúce prevod záväzku medzi dvoma dlžníkmi súhlasom veriteľa, akým je článok 1605 Občianskeho zákonníka, predstavovalo ustanovenie, ktoré je pre zamestnancov výhodnejšie ako článok 3 ods. 1 smernice 2001/23, treba konštatovať, že uplatnenie takéhoto vnútroštátneho ustanovenia by bolo v rozpore so základnou zásadou, na ktorej je založený tento článok 3 ods. 1, podľa ktorej sa nadobúdateľ stáva z dôvodu prevodu automaticky zodpovedným za záväzky vyplývajúce z pracovnej zmluvy, a to aj v prípade, ak s tým dotknutí zamestnanci nesúhlasia alebo proti tomu namietajú, ako to vyplýva z odpovede na prvú otázku. Za týchto podmienok by uplatnenie takéhoto vnútroštátneho ustanovenia narušilo koherenciu tejto smernice, ako aj minimálnu ochranu, ktorú zamestnancom zaručuje, najmä prostredníctvom uvedeného článku 3 ods. 1.

65 S ohľadom na všetky predchádzajúce dôvody treba na druhú otázku odpovedať tak, že článok 8 smernice 2001/23 sa má vykladať v tom zmysle, že bráni tomu, aby sa v rámci prevodu podniku v zmysle tejto smernice, a v súvislosti so zaplatením mzdových nárokov neuhradených prevádzateľom, uplatnilo vnútroštátne ustanovenie, ktoré podmieňuje prevod záväzku medzi dvoma dlžníkmi súhlasom veriteľa, v dôsledku čoho by prechod povinností prevádzateľa, ktoré sa týkajú zaplatenia týchto mzdových nárokov, na nadobúdateľa, podliehal súhlasu dotknutého zamestnanca.

O trovách

66 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred predkladajúcim vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (desiata komora) rozhodol takto:

1. **Článok 3 ods. 1 smernice Rady 2001/23/ES z 12. marca 2001 o aproximácii zákonov členských štátov týkajúcich sa zachovania práv zamestnancov pri prevodoch podnikov, závodov alebo častí podnikov alebo závodov**

   sa má vykladať v tom zmysle, že:

   bráni tomu, aby sa v rámci prevodu podniku v zmysle tejto smernice, a v súvislosti so zaplatením mzdových nárokov neuhradených prevádzateľom, uplatnilo vnútroštátne ustanovenie, ktoré podmieňuje prevod záväzku medzi dvoma dlžníkmi súhlasom veriteľa, v dôsledku čoho by prechod povinností prevádzateľa, ktoré sa týkajú zaplatenia týchto mzdových nárokov, na nadobúdateľa, podliehal súhlasu dotknutého zamestnanca, a to bez ohľadu na skutočnosť, či má toto vnútroštátne ustanovenie všeobecnú alebo osobitnú povahu.

2. **Článok 8 smernice 2001/23**

   sa má vykladať v tom zmysle, že:

   bráni tomu, aby sa v rámci prevodu podniku v zmysle tejto smernice, a v súvislosti so zaplatením mzdových nárokov neuhradených prevádzateľom, uplatnilo vnútroštátne ustanovenie, ktoré podmieňuje prevod záväzku medzi dvoma dlžníkmi súhlasom veriteľa, v dôsledku čoho by prechod povinností prevádzateľa, ktoré sa týkajú zaplatenia týchto mzdových nárokov, na nadobúdateľa, podliehal súhlasu dotknutého zamestnanca.

Podpisy